

23de Møde.

Onsdag den 8. November, Kl. 1.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Lov om Forandring i Grundlovens § 32 om Folketingets Medlemstal.

Forhandlingen genoptoges.

Fogtmann: Da det ærede Medlem for Nyborg (N. Jensen) i Gaar tog Ordet, var det mig en Fornøjelse at høre den første Del af hans Bemærkninger, idet han der saa fuldt og saa kraftigt og saa sikkert støttede den af mig fremsatte Tanke om at optage en virkelig grundig Forhandling om Omvalgssystemet, og enhver Tilslutning, som en saadan Tanke faar, kan ikke være andet end tilfredsstillende. For saa vidt det ærede Medlem talte i Overensstemmelse med sine Partifæller — og efter den for nylig stædfundne stærkere Organisation kan man jo nok tale om Partifæller — vil jeg altsaa haabe, at man fra den Side kan vente varm Tilslutning. Der er heller ikke fra nogen Side egentlig rejst nogen principiel Indsigelse mod at optage Tanken eller talt om, at man paa Forhaand stiller sig afvisende til den, og jeg vil derfor haabe, at vi her have fundet et Sted, hvor vi i Virkeligheden kunne gøre et godt Skridt fremad, med det samme vi ere i Arbejde med Grundlovsforandringen, og dog holde os indenfor de Rammer, som alle ere enige om bør holdes. Jeg maa imidlertid beklage, at det ærede Medlem i sidste Afsnit af sine Bemærkninger faldt rent fra den Opfattelse, der var gjort gældende af mig lige over for et andet Spørgsmaal, nemlig om Afskaffelsen af den almindelige Valghandling, og det beklager jeg rigtig nok. Det kan jo være, at min Opfattelse paa dette Punkt er noget gammeldags, men det ærede Medlem hører jo saavel som jeg til de gamle baade her i Tinget og ellers, saa jeg havde troet, at vi nok kunde holde sammen om i Hovedsagen at hævde den gamle Grundsætning, at fastholde den nuværende Valgdagsordning,

hvorimod det maaske kunde blive vanskeligere at komme til Rette med yngre Kræfter eller maaske mere moderne Anskuelser, der sommetider komme frem. Jeg ved godt, at saa fast er Stillingen ikke i Forhold til dette Spørgsmaal, som den har været for en Aarrække tilbage, jeg ved meget godt, at Meningerne nu dele sig noget mere, og at der fra ikke saa faa Sider er nogen Tilbøjelighed til at sige, at det er et Punkt, man i og for sig nok kunde ofre. Jeg vil ikke sige, hvad der i Tiden kan ske paa det Punkt, men jeg vil advare meget imod at gaa for rask til at forlade det, der i Virkeligheden har været Venstres Stilling hidtil, jeg tror, at det alligevel vil bringe en Forstyrrelse ind i hele den kendte Valgang, der sikkert kan have sine Følger.

Det blev fremhævet af det ærede Medlem for Frederiksberg (Ellinger), der udtalte, at det eneste, jeg havde imod at gaa med til Forholdstalsvalg, var, at saa faldt dermed den almindelige Valghandling bort, og vi vare nødte til at gaa over til Kommuneafstemning. Dette er jo ikke Tilfældet, tværtimod er det jo ganske andre principielle Indvendinger, som jeg i al Almindelighed har imod at forlade Enmandskredsene og den nuværende Valgfremgangsmaade. Men iblandt de forskellige andre Momenter, som ellers ikke vare blevne fremhævede af andre, kan jeg ikke sige andet, end at dette spiller en saa stor Rolle for mig, at det ikke gaar an for mig at lukke Øjet for Betydningen deraf. Sagen er den, at det netop med Hensyn til Folketingets og Landstingets forskellige Stilling har meget at sige efter min Opfattelse at bevare alle de Momenter, som bidrage til at fastslaa den i alle Henseender, ogsaa med Hensyn til Valgfremgangsmaaden. Den direkte Rapport, som Folketingsmændene faa ved det hele nuværende Valgsystem i Sammenligning med Landstingets Medlemmer, gør en overordentlig Forskel paa det Værd, der kan tillægges de Anskuelser, som de senere komme til at forfægte paa Befolkningens Vegne, og det er ogsaa ganske utvivlsomt, at for Vælgerne har det en vis, om jeg saa maa sige, hævende Betydning, at de samles med alle dem, der i Fællesskab skulle træffe Afgørelsen den Dag og saa godt som muligt forberede sig til at gøre den alvorfulde Gerning, som det i Virkeligheden er, de have. Det er noget, der ligesom hæver Betydningen af hele denne Sag, naar det sker i stort samlet Følge og under lidt mere, jeg kunde gerne sige højtidelige,